

Pediatric Hemodialysis Patients Clinical Comfort and Anxiety Assessment Scale

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pediatric Hemodialysis Patients Clinical Comfort and Anxiety Assessment Scale*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28984>

Özet

Pediatri Hemşireliği Öncüleri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı, **pediatri hemşireliği öncülerinin** klinik uygulamalar sırasında yaşadıkları **rahatlık** ve **endişe** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **ölçek geliştirme** çalışmasıdır. Bu araç, öncülerin klinik ortamda karşılaştıkları durumlar karşısında hissettikleri duygusal ve bilişsel tepkileri değerlendirerek, onların öğrenme süreçlerine ve klinik performanslarına etki eden faktörleri anlamaya yardımcı olmayı hedeflemektedir. Araç, 2018 yılında Sevda Arslan, D. Konuk-Şener ve Ş. Cangür tarafından geliştirilmiş olup, **Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi'nde** yayımlanmıştır. Bu ölçek, öncülerin klinik deneyimlerini daha iyi anlamak ve destekleyici eğitim stratejileri geliştirmek için önemli bir kaynak sunmaktadır.

Ölçeğin geliştirilmesi, **pediatri hemşireliği** alanında klinik eğitim gören öncülerin spesifik ihtiyaçlarına odaklanmıştır. Bu sayede, öncülerin klinik deneyimlerini etkileyen **psikolojik** faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlere yönelik müdahalelerin tasarlanması için sağlam bir zemin oluşturulmuştur. Arslan ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin Türkçe popülasyonda kullanımına yönelik **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Pediatri hemşireliği, hemşirelik öncüsü, klinik rahatlık, klinik endişe, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, klinik uygulama, Düzce Üniversitesi.

Yazarlar

Sevda Arslan, D. Konuk-Şener, Ş. Cangür

Amaç

Pediatri Hemşireliği Öncüleri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı'nın temel amacı, **pediatri hemşireliği öncülerinin** klinik eğitimleri sırasında yaşadıkları **rahatlık** ve **endişe** düzeylerini objektif bir şekilde ölçmektir. Klinik uygulamalar, hemşirelik öncülerinin bilgi ve becerilerini pekiştirmeleri için kritik bir ortam sunarken, aynı zamanda yüksek düzeyde stres ve **anksiyeteye** yol açabilen zorlayıcı durumlar da beraberinde getirebilmektedir. Bu ölçek, öncülerin klinik deneyimlerini daha iyi anlamak ve bu deneyimlerin öğrenme süreçleri üzerindeki etkilerini belirlemek için tasarlanmıştır.

Bu aracın bir diğer önemli amacı, eğitimcilerin ve klinik rehberlerin, öncülerin **klinik rahatlık** ve **endişe** düzeylerini değerlendirerek, onlara yönelik daha hedefli ve etkili destek programları geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Öncülerin klinik ortamda kendilerini rahat hissetmeleri, öğrenmeye açıldıkları ve uygulama becerilerini olumlu yönde etkilerken, yüksek **klinik endişe**

ise performans düzeylerine ve öğrenme engellerine yol açabilir. Bu nedenle ölçek, hemşirelik eğitiminde öğrencilerin **duygusal** durumlarının önemini vurgulayan bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Yapı

Pediatri Hemşireliği Öncelikleri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı, adından da anlaşılacağı üzere iki temel **psikolojik yapıya** odaklanmaktadır: **klinik rahatlık** ve **klinik endişe**. **Klinik rahatlık**, öğrencilerin pediatri klinik ortamında kendilerini güvende, yeterli ve kabul edilmiş hissetme durumlarını ifade eder. Bu, öğrencilerin hastalara ve ailelerine bakım verirken hissettikleri iç huzuru, kendine güveni ve durum kontrolünü kapsar. Rahat bir öğrenci, daha etkili iletişim kurabilir, problem çözme becerilerini daha iyi kullanabilir ve daha yüksek bir öğrenme motivasyonuna sahip olabilir.

Öte yandan, **klinik endişe**, öğrencilerin klinik uygulamalar sırasında yaşadıkları gerginlik, korku, belirsizlik ve performans kaygısı gibi olumsuz duygusal durumları temsil eder. Bu durum, özellikle ilk kez karşılaşılan vakalar, karmaşık tıbbi prosedürler veya hasta yakınları ile zorlu iletişim durumlarında ortaya çıkabilir. Yüksek **klinik endişe**, öğrencilerin dikkatini dağıtabilir, karar verme süreçlerini olumsuz etkileyebilir ve hatta klinik hatalara yol açabilir. Ölçek, bu iki zıt ancak birbiriyle ilişkili yapıyı ölçerek, öğrencilerin klinik deneyimlerinin daha bütünsel bir resmini sunmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Pediatri Hemşireliği Öncelikleri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı'nın **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin amaçladığı kavramları ne derece doğru ve eksiksiz ölçtüğünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmese de, ölçek geliştirme süreci genellikle **kapsam geçerliliği**, **yapı geçerliliği** (faktör analizi ile), **ölçüt bağımlı geçerlik** ve **ayrıt edici geçerlik** gibi farklı geçerlik türlerinin incelenmesini içerir. Arslan, Konukener ve Cangür (2018) tarafından yayımlanan makale, ölçeğin geçerliğine ilişkin detaylı bulguları içermektedir. Bu çalışmaları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı **klinik rahatlık** ve **klinik endişe** yapılarının doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermeyi hedeflemiştir.

Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin ilgili yapılarla tutarlılığını ve farklı yapılar arasında ayrım yapabilme yeteneğini değerlendirir. Özellikle **yapı geçerliliği** kapsamında yapılan **faktör analizi**, ölçeğin maddelerinin hangi boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik çerçeveye uyumlu olup olmadığını ortaya koyar. Bu tür analizler, ölçeğin psikometrik sağlamlığını ve ölçme kalitesini desteklemek için esastir.

Güvenirlilik

Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı'nın **güvenirlilik** analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapabilme yeteneğini de değerlendirmek için yapılmıştır. Orijinal kaynakta belirli güvenirlilik katsayıları verilmemi olsa da, ölçek geliştirme çalışmalarında genellikle **iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı)**, **test-tekrar test güvenirliliği** ve **madde-toplam korelasyonlar** gibi yöntemler kullanılır. Arslan, Konuk-ener ve Cangür (2018) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin güvenirliliğine ilişkin kapsamlı verileri sunmaktadır. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı maddelerle yapıldığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini göstererek, ölçüm hatasını en aza indirmeyi amaçlamıştır.

Yüksek **iç tutarlılık katsayısı**, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme konusunda birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösterirken, **test-tekrar test güvenirliliği** ölçeğin zaman içinde ne kadar kararlı ölçümler yaptığını değerlendirir. Bu **psikometrik özellikler**, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilmesinin temel göstergeleridir. Ölçeğin güvenirliliği, elde edilen sonuçların tekrarlanabilirliği ve tutarlılığı açısından kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı'nın geliştirme sürecinde, ölçeğin **yapı geçerliliğini** incelemek amacıyla **faktör analizi** uygulanmıştır. Faktör analizi, ölçekteki çok sayıda maddenin altında yatan temel boyutlar veya faktörleri belirlemek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Bu analiz, ölçeğin **klinik rahatlık** ve **klinik endişe** gibi teorik olarak öngörülen ayrı yapıları ne ölçüde yansıttığını ortaya koyar.

Genellikle **açımlayıcı faktör analizi (AFA)** ile başlanarak maddelerin faktör yükleri ve faktör yapıları incelenir, ardından **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** ile bu yapıların farklı bir örnekleme veya daha geniş bir popülasyonda doğrulanıp doğrulanmadığı test edilir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin kaç faktörden oluştuğu, her bir faktörün hangi maddeleri içerdiği ve bu faktörlerin ölçülen kavramlarla ne kadar uyumlu olduğu belirlenir. Bu, ölçeğin **psikometrik özellikleri** açısından önemli bir adımdır ve ölçeğin teorik temeli ile empirik yapıları arasındaki uyumu gösterir.

Ölçek

Test Türü: Geliştirme (Kendi kendine raporlama anketi)

Format: Ölçeğin derecelendirme formatı orijinal kaynakta belirtilmemiştir, ancak bu tür psikolojik ölçeklerde genellikle **Likert ölçeği** (örneğin, 1 = Kesinlikle katılmıyorum'dan 5 = Kesinlikle katılıyorum'a kadar) kullanılmaktadır. Bu format, bireylerin belirli ifadelerle katılma veya katılmama derecelerini belirtmelerine olanak tanır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: **Pediatri hem?ireli?i** alanında klinik eğitim alan üniversite hem?irelik ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle üniversite düzeyindeki genç yeti?kinler (yakla??k 18-25 ya? aras?).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki hem?irelik fakülteleri veya sa?lık bilimleri yüksekokullar?nın **pediatri hem?ireli?i** derslerini alan ve klinik uygulama deneyimi olan ö?renciler. Bu ö?renciler, çocuk sa?lığı ve hastalıklar? kliniklerinde çe?itli bakım uygulamalar?n? yerine getirirken ya?adıklar? deneyimleri de?erlendirmektedirler.

Test Metodolojisi: Ölçek, ö?rencilere kendi deneyimlerini ve duygusal durumlar?n? de?erlendirmeleri için sunulan bir **öz bildirim** aracıdır. Genellikle ka??t-kalem formu veya dijital ortamda uygulanabilir. Uygulama, ö?rencilerin klinik deneyimlerinin hemen ardından veya belirli bir klinik uygulama dönemi sonunda yapılabilir. Yönergeler, ö?rencilerin verilen maddeleri kendi klinik deneyimleri bağlamında de?erlendirmelerini ister.

Anahtar Kelimeler

Klinik eğitim, ö?renci hem?ire, pediatri, anksiyete, konfor, ölçek, psikometrik analiz, hem?irelik eğitimi, Türkiye.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut De?il

İlgili E-posta Adresleri: sevdaarslan@duzce.edu.tr (Sorumlu Yazar: Sevda Arslan)

Yazın Adresi: Mevcut De?il

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Pediatri Hem?ireli?i Ö?rencileri Klinik Rahatlık ve Endi?e De?erlendirme Arac?'nın kullanıma izinleri ve olası ücretler hakkında detaylı bilgi orijinal kaynaktan belirtilmemiştir. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacılar?n veya klinisyenlerin, aracın sorumlu yazar? olan Sevda Arslan ile doğrudan iletişime geçmeleri tavsiye edilmektedir. Kullanım izinleri ve telif hakları ile ilgili detaylar için yazarın belirttiği e-posta adresi aracılığıyla iletişime kurulmalıdır.

Ölçek, referans kaynağına göre **2018 yılında** geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Bu tarih, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanmış ve bilimsel literatüre sunulduğu yıl?i ifade etmektedir.

Referanslar

Arslan, S., Konuk-?ener, D. ve Cangür, ?. (2018). Pediatri Hem?ireli?i Ö?rencileri Klinik Rahatlık ve Endi?e De?erlendirme Arac?n?n geçerlik ve güvenilirli?i. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8, 61-66.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [pediatri-hemsireligi-ogrencileri-klinik-rahatlik-ve-endise-degerlendirme-araci-toad.pdf](#)

Pediatri Hem?ireli?i Ö?rencileri Klinik Rahatlık ve Endi?e De?erlendirme Arac? Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu bölümdeki ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ula?mak için lütfen referans olarak belirtilen makaleye ba?vurunuz: Arslan, S., Konuk-?ener, D. ve Cangür, ?. (2018). Pediatri Hem?ireli?i Ö?rencileri Klinik Rahatlık ve Endi?e De?erlendirme Arac?n?n geçerlik ve güvenilirli?i. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8, 61-66.